

PROCEEDINGS BOOK

ANADOLU 11. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

ANADOLU

11TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES

December 29- 30, 2022- Diyarbakir

ISBN : 978-625-6393-05-9

Academy Global Publishing House

ANADOLU
11TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
DECEMBER 29- 30, 2022
DIYARBAKIR

Edited By

DOÇ. DR. NAZİLƏ ABDULLAZADƏ

CONGRESS ORGANIZING BOARD

Head of Conferece: Prof. Dr. Həcər Hüseynova

Head of Organizing Board: Dr Gültekin Gürçay

Organizing Committee Member: Dr. Amaneh Manafidizaji

Organizing Committee Member: Prof. Dr. Hüllya Çiçek Kanbur

Organizing Committee Member: Dr. Öğr. Üyesi Özcan EKİCİ

Organizing Committee Member: Dr. Zəmfira Abbasova

Organizing Committee Member: Doç. F.ü.f.d., İradə Kərimova

Organizing Committee Member: Aynur Əliyeva

Organizing Committee Member: Doç. Dr. Nazilə Abdullazadə

Organizing Committee Member: Doç. Dr. Sevinc Sadıqova

Organizing Committee Member: Dr. Nadire Kantarcıoğlu

Organizing Committee Member: Dr. Mehdi Meskini Heydarlou

Organizing Committee Member: Doç. Dr. Könül Səmədova

Organizing Committee Member: Dr. Leman Kuzu

All rights of this book belong to Academy Global Publishing House

Without permission can't be duplicate or copied.

Authors of chapters are responsible both ethically and juridically.

Academy Conference-2022 ©

Issued: 31.12.2022

ISBN: 978-625-6393-05-9

CONFERENCE ID

ANADOLU 11TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES

DATE – PLACE
DECEMBER 29- 30, 2022
DIYARBAKIR

ORGANIZATION
ACADEMY CONFERENCES

EVALUATION PROCESS
All applications have undergone a double-blind peer review process.

PARTICIPATING COUNTRIES
Turkey – India – Pakistan – Nigeria- France- Malaysia- Moscow- Philippines – Ghana-
Italy – Cyprus- Japan- Indonesia- Canada- Hungary – Iran – Thailand . Libya- Algeria
- Poland – China – Pakistan – Morocco – Kuwait – Germany – Vesu – Spain - Kuala
Lumpur –Finland – Egypt – Zimbabwe – Greece – Qatar – Lativa

PRESENTATION
Oral presentation

PERCENTAGE OF PARTICIPATION
45% FROM Turkey And 55% From Other Countries

LANGUAGES
Turkish, English, Russian, Persian, Arabic

Scientific & Review Committee

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Prof. Dr. Yunir ABDRAHIMOV
Ufa State Petroleum Technological University

Dr. Maha Hamdan ALANAZI
Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji Enstitüsü

Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Doç. Dr. Hülya BALKAYA
Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Fırat BARAN
Mardin Artuklu Üniversitesi

Dr. Amina Salihi BAYERO
Yusuf Maitama Sule Üniversitesi

Dr. Karligash BAYTANASOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Baurcan BOTAKARAEV
Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi

Dr. Ahmad Sharif FAKHEER
Ürdün Devlet Üniversitesi

Doç. Dr. Abbas GHAFARI
Tebriz Üniversitesi

Prof.Dr. Ariz Avaz GOZALOV
Moskova Devlet Üniversitesi

Doç. Dr. Ebru GÖZÜKARA
İstanbul Arel Üniversitesi

Prof. Dr. Gulzar İBRAGİMOVA
Bakü Avrasya Üniversitesi

Dr. Gültekin GÜRÇAY

Doç. Dr. Dilorom HAMROEVA
Özbekistan Bilimler Akademisi

Dr. Mehdi Meskini Heydarlou

Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA
K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge Üniversitesi

Dr. Keles Nurmaşılı JAYLIBAY
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Mamatkuli Jurayev
Özbekistan Bilim Akademisi

Dr. Kalemkas KALIBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Bouaraour Kamel
Ghardaia Üniversitesi

Prof. Dr. Ergün KOCA
Girne Amerikan Üniversitesi

Prof Dr. Bülent KURTİŞOĞLU
Ardahan Üniversitesi

Dr. Leman KUZU
İstanbul Kültür Üniversitesi

Sonali MALHOTRA
Delhi Balbahtri Academy

Dr. Alia R. MASALİMOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Prof. Muntazir MEHDI
Pakistan Language Academy

Dr. Amanbay MOLDİBAEV
Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan Hüseyin ÖZTÜRK
Çukurova Üniversitesi

Doç. Dr. Yeliz ÇAKIR SAHİLLİ
Munzur Üniversitesi

Dr. Aysulu B. SARSEKENOVA
Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü

Dr. Gulşat ŞUGAYEVA
Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi

Doç. Dr. Yeliz KINDAP TEPE
Cumhuriyet Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Özkan TİMURKAN
Atatürk Üniversitesi

Dr. K.A. TLEUBERGENOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Doç. Dr. Yıldırım İsmail TOSUN
Şırnak Üniversitesi

Dr. Botagul TURGUNBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Dinarakhan TURSUNALIEVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ
Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Fahriye Oben ÜRÜ
İstanbul Arel Üniversitesi

Prof. Dr. Akbar VALADBİGİ
Urumiye Üniversitesi

Doç. Dr. C. VIJAI
St.Peter's Institute

Dr. Yang ZİTONG
Wuhan Üniversitesi

ANADOLU 11TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
ANADOLU 11TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES

12TH INTERNATIONAL GROUP EXHIBITION “ADVENTURE OF ART FROM TRADITIONAL TO CONTEMPORARY”

DECEMBER 29-30, 2022 - DIYARBAKIR

CONGRESS PROGRAM
Online Presentation

Join Zoom Meeting

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session **10 minutes before** the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on **at least %70** of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.
- Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,

exp. H-..., S- ... NAME SURNAME

29.12. 2022

13: 00 – 15:00 Time zone in Turkey (GMT+3)

Meeting ID: 879 9439 2037

Passcode: 29301222

HALL: 4 SESSION: 2

MODERATOR: Doç, CANER YEDİKARDEŞ

Assist. Prof. Dr. HÜSEYİN ÖZDEMİR NURHAN BAŞARAN	RENK TONLARIYLA ELDE EDİLEN DESENLERİN DİJİTAL BASKI UYGULAMALARI
Öğr. Gör. Tülay CANDEMİR	OPEN AND CLOSED COMPOSITION IN POSTER DESIGN
Öğr. Gör. Tülay CANDEMİR	CONTENT AND FORM IN POSTER DESIGN
Öğr. Gör. Nazmiye AYDIN	THE ART OF QUILTING IN TRABZON, A QUILT MASTERS AND ITS MODELS
Öğr. Gör. Nazmiye AYDIN	TAILORING SCHOOLS AS AN INITIATOR OF WOMEN'S EDUCATION IN TRABZON: ON THE EXAMPLE OF NERİMAN KARLUK TAILORING SCHOOL
Dr. Öğr Üyesi Ayla BİRİNCİ	KAMUSAL SANAT ve OSMAN AKAN ÇALIŞMALARI
Doç, CANER YEDİKARDEŞ	GÜNCEL BİR SORUN OLAN KURAKLIĞIN PLASTİK SANATLAR ALANINDA KONU EDİLMESİ VE YAPILAN ÇALIŞMALAR ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ
Doç, CANER YEDİKARDEŞ	ANKARA ETNOĞRAFYA MÜZESİNDE SERGİLENEN SERAMİKLERİN GÜNÜMÜZ SERAMİK SANATINDAKİ YERİ BAĞLAMINDA DİYALEKTİK SORUNLARI
Öğr .Gör. Şükran TÜMER	GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE KÜLTÜREL VARLIĞIMIZDAN OLAN EKOLOJİK BEZ BEBEKLER İLE GERMİYAN KÖYÜ ÖRNEĞİNDE FARKINDALIK YARATILMASI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
Öğr .Gör. Şükran TÜMER	EGE ÜNİVERSİTESİ ETNOĞRAFYA MÜZESİ GELENEKSEL BALKAN GİYSİ FORMLARININ VE SÜSLEME TEKNİKLERİNİN YORUMLANMASI
Dr. Öğr. Üyesi Mine DİLBER	KASTAMONU YAZMA ESER KÜTÜPHANESİNDE KORUNAN 2946, 3007, 3348 VE 3438 ENVANTER NUMARALI, İSLAM DİNİ FIKIH KONULU YAZMA ESERLERİN KİTAP SANATLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

CONTENT	
CONGRESS ID	
SCIENTIFIC & REVIEW COMMITTEE	
PROGRAM	
CONTENT	
ORAL PRESENTED PAPERS IN THE CONFERENCE	
MUTLU PRENS VE DİĞER ÖYKÜLER: OSCAR WILDE'İN BAHÇESİNDE KENDİNİ GERÇEKLEŞTİRME ÖZGÜRLÜĞÜ Doç. Dr. REFİKA ALTIKULAÇ DEMİRDAĞ	1
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN “ZOR ÇOCUKLAR” IN ÖĞRENME SÜRECİ ÜZERİNE GÖRÜŞLERİ Dr.Öğr. Üyesi CUMHUR GÜNGÖR1, Dr.Öğr. Üyesi, EMİNE AKKAŞ BAYSAL2	12
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN PANDEMİ SONRASINDA OKULA UYUM SÜRECİ İLE İLGİLİ EBEVEYN GÖRÜŞLERİ Dr.Öğr. Üyesi, EMİNE AKKAŞ BAYSAL1, Dr.Öğr. Üyesi CUMHUR GÜNGÖR2	40
AHMET RASİM'İN “FALAKA” KİTABINDA ÖĞRETMEN OTORİTESİ Doç. Dr. MEHMET ALPTEKİN 1 ve Doç. Dr. Tuba ALPTEKİN 2	67
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DİL-KÜLTÜR AKTARIMI BAĞLAMINDA GÖNÜL DAĞI DİZİSİ Doç. Dr. Tuba ALPTEKİN 1, Doç. Dr. Mehmet ALPTEKİN	74
KISMİ İLİŞKİLİ VERİDE BAĞIMLI GRUP T-TESTİ İÇİN BİR ALTERNATİF Duygu KOÇAK	84
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK YARDIMLAŞMA ALGISI Duygu KOÇAK	89
ÖĞRETİM SÜRECİNİ ETKİLEYEN YARDIMCI TEKNOLOJİLERE AİT ALT ÖĞELERİN SINIFLANDIRILMASI Dr. Öğr. Üyesi BARIŞ MERCİMEK	99
ÖĞRENMENİN İYİLEŞTİRİLMESİNDE DİJİTAL KOŞULLARIN YAPILANDIRILMASI Dr. Öğr. Üyesi BARIŞ MERCİMEK	107
GEMİ KAPTANLARINDA BİLİŞSEL KAYIPLARA NEDEN OLAN FAKTÖRLERİN BULANIK AHP (BAHP) YÖNTEMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ Dr.Öğr.Üyesi, SELEN UYGUNGİL ERDOĞAN, Dr.Öğr.Üyesi, ERCAN YÜKSEKYILDIZ	116
TÜRKİYE VE İRAN BEŞİNCİ SINIF MATEMATİK DERS KİTAPLARI ONDALIK SAYILAR KONUSUNUN FARKLI EĞİTİM PROGRAMI ALTINDA ÖĞRENCİ KATILIM DURUMUNA GÖRE İNCELENMESİ Doktora Öğrencisi, Nesa FEIZIPOUR1, Doç.Dr.Çiğdem ARSLAN2, Prof.Dr. Muhamet EMİN ÖZDEMİR3	129
TÜRKİYE'DE YAŞAYAN İRANLI ÖĞRENCİLERİN MATEMATİK DERSİNDE BAŞARILARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER Doktora Öğrencisi Nesa FEIZIPOUR1, Doç.Dr. Menekşe Seden TAPAN BROUTIN2, Prof.Dr. Muhamet EMİN ÖZDEMİR3	140

İÇ İSRAİLİYYAT'IN KUR'AN YORUMLARINA ETKİSİ: DUHA SURESİ ÖRNEKLİĞİNDE Doç. Dr. Ahmet ABAY,	150
KUR'AN'DA BİR ANLATIM ÜSLUBU OLARAK TA'LİL/GEREKÇELENĐİRME Doç. Dr. Ahmet ABAY,	160
ŞEVKÂNÎ'NİN HAYATI, İLMÎ KİŞİLİĞİ VE ESERLERİ Doç. Dr. Nesrişah SAYLAN, Doktora Öğrencisi Ahmet KILIÇ	172
ABBASÎ HALİFESİ MUHAMMED EL-MEHDÎ'NİN EĞİTİMİ Prof. Dr. Ahmet GÜZEL	185
HÂLİD B. VELÎD'İN HAYATI VE BENÎ CEZÎME SERİYYESİ'NDEKİ TUTUMUYLA İLGİLİ RİVAYETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ Prof. Dr. Ahmet GÜZEL	197
المصطلح التَّحوي في كتاب سيوييه Dr. Öğr. Üyesi Ahmad ALHUSSEIN	205
الأسرار البلاغية في شعر ابن الفارض Dr. Öğr. Üyesi Ahmad ALHUSSEIN	223
SOSYAL MEDYA UYGULAMALARINDA MAHREMİYETİN İFŞASI, GİZLİLİĞİ VE KORUNMASI İLE İLİŞKİLİ OLAN FAKTÖRLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA Doç. Dr. NURTEN KIMTER 1, MERVE KESİKBAŞ YAVŞAN 2	236
ABD'DE MODERN BİR TELEVANJELİST PROFİLİ: JOEL OSTEEN Dr. Öğr. Üyesi, FATİH EROĞLAN 1	256
الهدى النبوي في تنمية مهارات التَّباب Dr. Öğr. Üyesi, Alaaddin KİRAZ	265
CUMHURİYETİN İLK YILLARINDA İSTANBUL'DA HIDRELLEZ KUTLAMALARI (1929-1938) Doç. Dr., Nermin Zahide AYDIN 1	275
CUMHURİYETİN İLK YILLARINDA KUTLANAN MİLLÎ BAYRAMLAR VE ÖNEMİ Doç. Dr., Nermin Zahide AYDIN 1	288
UYGUR DUVAR RESMİNDE YER ALAN ÖĞELERİN GÖSTERGEBİLİMSEL ANALİZİ Dr. Öğr. Üyesi, AHU SİMLA DEĞERLİ 1, Doç. Dr. REYHAN DEMİR 2	298
AMASYA GENELGESİ İLE ERZURUM VE SİVAS KONGRESİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME Funda ÇEVİK ATAR, Prof.Dr. Nihat KARAER	309
KREDİ DERECELENĐİRME NOTLARININ DOĞRUDAN YATIRIMLARA ETKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ Uzm. VOLKAN BUGUR1, Dr. HASAN AKAY2	315

12 MART 1971 MUHTIRASI'NA GİDEN SÜREÇTE 9 MART CUNTASI Yüksek Lisans Öğrencisi, Süleyman İnanır 1	329
ÇEKİRDEK KAPADOKYA BÖLGESİNİ ZİYARET EDEN TURİSTLERİN YEREL HALK ALGILARI Doç. Dr., BURCU GÜLSEVİL BELBER 1, Yüksek Lisans Öğrencisi GÜLŞEN KARADENİZ	337
COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE TÜRKİYE TURİZM SEKTÖRÜ: GENEL DEĞERLENDİRME Duygu BAYSAL KURT1, Şaduman YILDIZ2, Sevim AKGÜL3	351
MEDİKAL TURİZMDE ÖNDE GELEN ÜLKELER VE SAĞLIK SİSTEMİ ANALİZLERİ MEHMET KASAP1, Prof. Dr. AHMET BÜYÜKŞALVARCI2, BAHAR ÇOLAK3	364
TÜRKİYE'DE ÇOCUK DOSTU TURİZM KAVRAMININ LİTERATÜRE YANSIMASI MEHMET KASAP1, Prof. Dr. AHMET BÜYÜKŞALVARCI2, BAHAR ÇOLAK3	373
VEJETARYEN BESLENEN TÜKETİCİLERİN BESLENME İLE DESTİNASYON TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN ARAŞTIRILMASI Gülseren ÖZALTAŞ SERÇEK1, Kübra Nur ÖZÇAKICI 2 Semra GÜRBÜZ 3	379
BANKALARIN PERFORMANSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ İLE YAPILAN ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİ ANALİZİ Doç. Dr. Özcan IŞIK1	393
HAYAT SİGORTASI VE BİREYSEL EMEKLİLİK SEKTÖRÜNÜN FİNANSAL ORANLARA DAYALI PERFORMANSININ ENTEGRE BİR HİBRİT KARAR MODELİYLE DEĞERLENDİRİLMESİ Doç. Dr. Özcan IŞIK1	403
DEĞİŞİM YORGUNLUĞUNUN İŞE ANGAJE OLMA VE İŞTEN AYRILMA NİYETİNE ETKİSİ Doç.Dr. Yunus ZENGİN	415
SEÇİLMİŞ N11 ÜLKELERİNDE TURİZM İLE EKOLOJİK AYAK İZİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: PANEL FOURIER TODA-YAMAMOTO NEDENSELLİK YÖNTEMİ Süleyman YURTKURAN1, Oğuz Yusuf ATASEL2	429
TÜRKİYE'DEKİ FİRMALARIN ÇALIŞMA SERMAYESİ YÖNETİMİ İLE KÂRLILIĞI ARASINDA İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ Oğuz Yusuf ATASEL1, Süleyman YURTKURAN2	440
TÜRKİYE'NİN SU ÜRÜNLERİ KONUSUNDA MEVCUT DURUMU, SORUN ALANLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ Yüksek Lisans Öğrencisi , Serhat POLAT 1	455
SOSYAL FARKINDALIK OLUŞTURMA SÜRECİNDE SOSYAL SORUMLULUK VE TELEVİZYON DİZİLERİ İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA Yüksek Lisans Öğrencisi, BÜŞRA SARIŞEN1, Doç. Dr., ÖMER AYDINLIOĞLU2	472
ELEŞTİREL BİR PERSPEKTİFTEN TÜKETİM TOPLUMU, KARA CUMA VE ALIŞVERİŞ ÇILGINLIĞI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA Yüksek Lisans Öğrencisi, DERYA KİRAZ1, Doç. Dr. ÖMER AYDINLIOĞLU2	487

BİR KUŞAK BİR YOL GİRİŞİMİNDE ALTERNATİF GÜZERGÂH: İSKENDERUN KÖRFEZİ Doç. Dr. Alpaslan ATEŞ1, Oğuzhan Ahmet DAĞ2	499
TÜRKİYE DENİZ TAŞIMACILIĞI ÜZERİNE COVID 19 SALGINININ ETKİSİ Doç. Dr. Alpaslan ATEŞ	508
YEŞİLLEŞEN HASTANELER: KONUYA BÜTÜNCÜL BİR BAKIŞ VE İNOVASYONUN KRİTİK ROLÜ Dr. İREM TANYILDIZI1, Dr. Öğr. Üyesi Eray Ekin SEZGİN2	531
SİNEMA KURULUŞ YERİNİN AHP İLE DEĞERLENDİRİLMESİ Öğr. Gör. Dr. HAZAL AKBAL1	544
ŞAHMERAN EFSANESİ ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR YENİDEN YAZMA İNCELEMESİ Nuran BAŞOĞLU 1	559
IS QUIET HIRING A CURE FOR QUIET QUITTING AND QUIET FIRING? QUIET HIRING (SESSİZ İŞE ALMA), QUIET QUITTING (SESSİZ İSTİFA) VE QUIET FIRING (SESSİZ İŞTEN ÇIKARMA) İÇİN BİR ÇARE Mİ? Res.Asst. Dr. İbrahim YIKILMAZI	568
A RISING THREAT IN THE WORKPLACE: INFOBESITY İŞYERİNDE YÜKSELEN TEHDİT:INFOBESITY (AŞIRI BİLGİ YÜKÜ) Res.Asst. Dr. İbrahim YIKILMAZI	578
SİİRT’TE KLASİK OSMANLI - ARAP EDEBİYATI Dr. Öğretim Üyesi Sedat Akay	589
KLASİK TÜRK ŞİİRİ METİNLERİNDE ARŞ HOROZU Dr. Öğr. Üyesi SEMİH YEŞİLBAĞ	609
AZƏRBAYCAN VƏ QAŞQAY NOVRUZ MƏRASİM NƏĞMƏLƏRİNİN GENEZİSİNDƏ TÜRK ŞAMANİZMİNİN ELEMENTLƏRİ VƏ VERBAL VARIASİYALAR Xədicə BABAYEVA	632
BAZI TIP TARİHİ KİTAPLARINDA TIP, FELSEFE VE TIP GELENEĞİ Doç. Dr., Şahin EFİL	641
ÖLÇME DEĞERLENDİRME AÇISINDAN YENİ NESİL SORU TARZINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ Doktora Öğrencisi Ebubekir ÖZ1, Doç. Dr. Menekşe Seden TAPAN BROUTIN2, Prof. Dr. Gül KALELİ YILMAZ3	652
ÜSTÜN ZEKÂLİ ÖĞRENCİLERİN MATEMATİK EĞİTİMİNE YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN BETİMSEL İÇERİK ANALİZİ Doktora Öğrencisi Ebubekir ÖZ1, Doç. Dr. Çiğdem ARSLAN2, Prof. Dr. Gül KALELİ YILMAZ3	664
EXAMINATION OF THE CONCEPTS/TOPICS RELATING TO THE BASIC LANGUAGE SKILLS IN THE 2018 TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE TEACHING PROGRAM AND THE 9TH GRADE TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE TEXTBOOK 1Mesut Bulut, 2Abdulkadir Kırbaş	675

EXAMINATION OF THE TURKISH TEXTBOOK IN TERMS OF TRANSFER OF CITIZENSHIP AWARENESS IN THE CONTEXT OF THE 2019 TURKISH COURSE CURRICULUM 1Abdulkadir Kırbas, 2Mesut Bulut	694
ÖĞRETMEN ADAYLARININ 21. YÜZYIL BECERİ YETERLİLİKLERİNİN BELİRLENMESİ Doç. Dr. Hilal KAZU1, Mümine Güher ÖZERCAN2	706
TÜRKİYE VE SİNGAPUR 7. SINIF MATEMATİK DERS KİTAPLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ Gülsüm DEMİR 1, Kürşat YENİLMEZ 2	723
VERİYE DAYALI KARAR ALMANIN YAŞAM ALANI: POZİTİF VERİ KÜLTÜRÜ Prof. Dr. Hasan Basri MEMDUHOĞLU 1, Arş. Gör. Barzan BATUK 2	739
ÖĞRETMENLERİN İŞ DOYUMU İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ Doç. Dr. Canan DEMİR YILDIZ 1, Nesibe Ayça ELMAÇ 2	747
ÖĞRETMENLİK KARIYER BASAMAKLARI UYGULAMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ Yunus Emre AVCII1, Halil OSRAK 2	757
UZAKTAN EĞİTİMDE VERİMLİLİĞİN ARTIRILMASINA YÖNELİK GÖRÜŞLER Yunus Emre AVCII1, Hamza ÜLGEN2	770
BOŞANMANIN EŞLER VE ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ YL. Öğrencisi SEMRA KAVMAZ1, Doç. Dr. Kübra Küçükşen2	785
SOSYAL HİZMET PERSPEKTİFİNDEN YAŞLI İHMAL VE İSTİSMARI SHU AYTEN KÜÇÜKSAYACIGİL1, Doç. Dr. KÜBRA KÜÇÜKŞEN2,	795
EVLAT EDİNME KONULU İNGİLİZCE ÇOCUK KİTAPLARININ İNCELENMESİ Dr. Öğr. Üyesi, Gamze BİLİR-SEYHAN1	808
ÇOCUK KORUMA SİSTEMİNİ KONU ALAN TÜRKİYE'DE HAZIRLANMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ Dr. Öğr. Üyesi Gamze BİLİR-SEYHAN1	818
GEÇİCİ KORUMA STATÜSÜNDEKİ SURİYELİ ÇOCUKLARIN İLKOKUL SEVİYESİNDE TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE ENTEGRASYONU AYŞEGÜL TAŞKESEN1, Doç. Dr. Mesut ŞÖHRET2	828
İNANÇ SİSTEMİ VE KÜLTÜRÜN GÖÇMENLERİN KABULÜ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ Süheyla GÜNEŞ, Prof. Dr. Ali ŞAHİN	840
YEREL YÖNETİMLERDE ENGELLİLERE YÖNELİK SOSYAL POLİTİKALAR VE BELEDİYELERİN SOSYAL HİZMET UYGULAMALARI Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YILMAZ	850

BAĞIMLILIK PROBLEMİNİN SOSYAL ETKİLERİ VE BAĞIMLILIKLA MÜCADELEDE YASAL DÜZENLEMELER Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YILMAZI	857
RENK TONLARIYLA ELDE EDİLEN DESENLERİN DİJİTAL BASKI UYGULAMALARI HÜSEYİN ÖZDEMİR 1, NURHAN BAŞARAN 2	867
AFİŞ TASARIMINDA İÇERİK VE BİÇİM CONTENT AND FORM IN POSTER DESIGN Öğr. Gör. Tülay CANDEMİR1	874
AFİŞ TASARIMINDA AÇIK VE KAPALI KOMPOZİSYON OPEN AND CLOSED COMPOSITION IN POSTER DESIGN Öğr. Gör. Tülay CANDEMİR1	885
TRABZON'DA YORGANCILIK SANATI, BİR YORGAN USTASI VE MODELLERİ THE ART OF QUILTING IN TRABZON, A QUILT MASTERS AND ITS MODELS Öğr. Gör. Nazmiye AYDIN	895
TRABZON'DA KADIN EĞİTİMİNDE ÖNCÜ BİR KURUM BİÇKİ- DİKİŞ YURTLARI, NERİMAN KARLUK BİÇKİ- DİKİŞ YURDU ÖRNEĞİ Öğr. Gör. Nazmiye AYDIN	922
KAMUSAL SANAT ve OSMAN AKAN ÇALIŞMALARI Dr. Öğr. Üyesi Ayla BİRİNCİ 1	947
GÜNCEL BİR SORUN OLAN KURAKLIĞIN PLASTİK SANATLAR ALANINDA KONU EDİLMESİ VE YAPILAN ÇALIŞMALAR ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ Doç, CANER YEDİKARDEŞ 1	960
ANKARA ETNOĞRAFYA MÜZESİNDE SERGİLENEN SERAMİKLERİN GÜNÜMÜZ SERAMİK SANATINDAKİ YERİ BAĞLAMINDA DİYALEKTİK SORUNLARI Doç, CANER YEDİKARDEŞ 1	979
EGE ÜNİVERSİTESİ ETNOĞRAFYA MÜZESİ GELENEKSEL BALKAN GİYSİ FORMLARININ VE SÜSLEME TEKNİKLERİNİN YORUMLANMASI Öğr. Gör. Şükran TÜMER	990
GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE KÜLTÜREL VARLIĞIMIZDAN OLAN EKOLOJİK BEZ BEBEKLER İLE GERMİYAN KÖYÜ ÖRNEĞİNDE FARKINDALIK YARATILMASI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA Öğr. Gör. Şükran TÜMER	1002
KASTAMONU YAZMA ESER KÜTÜPHANESİNDE KORUNAN 2946, 3007, 3348 VE 3438 ENVANTER NUMARALI, İSLAM DİNİ FIKIH KONULU YAZMA ESERLERİN KİTAP SANATLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ Mine DİLBER	1010
TÜRKİYE VE BRICS ÜLKELERİ ARASINDA YARATICI ENDÜSTRİLER ÖZELİNDE REKABET ANALİZİ: FINGER – KREİNİN İHRACAT BENZERLİK İNDEKS YAKLAŞIMI Dr. Öğr. Üyesi, Ahu Fatma MANGIR1, Arş. Gör. Şükrü SÜRÜCÜ2	1032
KİVİ ÜRETİMİNİN TÜRKİYE EKONOMİSİNE ETKİSİ Dr. Öğr. Üyesi Kurtuluş MERDAN	1050

TÜRKİYE'DE BUĞDAYIN EKONOMİK DURUMU Dr. Öğr. Üyesi Kurtuluş MERDAN	1057
HİZMET TİCARETİ DENGESİ İLE REEL DÖVİZ KURU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ ÖĞR. GÖR. DR. MÜCAHİT ÇİTİL	1069
FOREIGN DIRECT INVESTMENT and ECONOMIC GROWTH with STRUCTURAL BREAK THE CASE of SINGAPORE Asst.Prof.Dr., ÖZGÜR ÖZAYDIN 1, Research Assistant ANIL DAĞDEMİR 2	1070
THE RELATIONSHIP between HEALTH EXPENDITURES and ECONOMIC GROWTH: AN ARDL FRAMEWORK for the CASE of USA “ÖZGÜR ÖZAYDIN 1, ANIL DAĞDEMİR 2	1078
YENİ SANAYİLEŞEN ÜLKELER İÇİN FELDSTEIN-HORIOKA BULMACASI GEÇERLİ Mİ? Dr. MERAL ÇABAŞI	1088
İLKOKULDAKİ BİR META ANALİZ İÇİN İÇERİK ANALİZİ ELİF BULAÇ	1100
SAYGUN'UN BESTECİLİĞİNDE HALK MUSİKİMİZİN YERİ Dr. Öğr. Üyesi, BERTAN RONA 1, BERKAY SARUÇ 2	1109
SANATTA AÇILIM YAPABİLMENİN GEREKLİLİĞİ Ahmet Kürşat ALBAYRAK 1,	1120
KABAK KEMANE YAPIMCISI ARSLAN AKYOL'UNKABAK KEMANE ÜRETİMİNDEKİ STANDARDİZASYONA KATKISI ÜZERİNE BİR İNCELEME Metin EFE	1131
KORUNMASI GEREKLİ KÜLTÜR VARLIĞI LİSTESİNDE YER ALAN “SİVAS ARKEOLOJİ MÜZESİ” VE AÇIK HAVA MÜZESİNE KONU OLMASI Doç. Dr. Hülya KAYNAR 1& Öğr.Gör. Serdar KORKMAZ2	1138
GEÇMİŞTEN GELECEĞE UZANAN KÜLTÜR ve SANAT HİKAYESİ: SİVAS ÇORAPÇI HANI (İHRAMCIZADE KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ) Doç. Dr. Hülya KAYNAR 1& Öğr.Gör. Serdar KORKMAZ2	1148
ZORBALIK İLE EMPATİ ARASINDAKİ İLİŞKİYİ İNCELEYEN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ Yüksek Lisans Öğrencisi, Ebru AYDEMİR ¹ , Doç. Dr. Hatice Zekavet KABASAKAL ²	1158
COVID- 19 SALGINININ ÇOCUKLARIN RUH SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİSİNİ İNCELEYEN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ Yüksek Lisans Öğrencisi, Miray Kabay 1, Doç. Dr. Hatice Zekavet Kabasakal2	1179
GÜL VE HİLAL: MİLLİYETÇİ-MUHAFAZAKÂR BİR BÜLTEN OLARAK ALPEREN OCAKLARI DERGİSİ İrfan ÖZET	1195
TÜRKİYE'DE WHISTLEBLOWING: LİSANSÜSTÜ TEZLER ÜZERİNE BİR İNCELEME Dr. SUNA KÖSE1	1202

SAVAŞ: SINIRSIZ ŞİDDET Hasan ÇİÇEK	1212
PANDEMİ VE GÜVENLİK İLİŞKİSİNİ TÜRKİYE ÖZELİNDE AÇIKLAMAK ŞAHTURNA TÜRKASLAN 1, Doç. Dr. METİN AKSOY 2	1221
TOPLUMSAL GÜVENLİK VE EKONOMİK GÜVENLİK PERSPEKTİFİNDEN TÜRKİYE'DE GÖÇÜN GÜVENLİKLEŞTİRİLMESİ ŞAHTURNA TÜRKASLAN 1, Doç. Dr. METİN AKSOY 2	1230
Çağımızın Vebası: Narsisizm Arş. Gör. İsmet DEMİR	1241
TÜRKİYE'DE ÇOK KÜLTÜRLÜLÜK POLİTİKASI ÖRNEĞİ: ROMAN AÇILIMI Arş. Gör. İsmet DEMİR	1249
KİMLİK VE SİYASET Doç. Dr. Devrim ERTÜRK	1261
TÜRKİYE SİYASAL PARTİ SİSTEMİNDE MEYDANA GELEN DEĞİŞİMLER Doç. Dr. Devrim ERTÜRK	1267
AIR FRANCE-KLM STRATEJİSİ Meltem AKCA	1276
HAVAYOLU TAŞIMACILIĞINDA İFLAS: ATLASJET ÖRNEĞİ Meltem AKCA	1287
BANKALARIN ESNAF VE KOBİ'LERE SUNMUŞ OLDUĞU KREDİ İMKANLARI ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA Dr. Öğr. Üyesi, Hatice Nur GERMİR 1, Lisans Öğrencisi, İlber Bora ALNIAK2, Lisans Öğrencisi, Ahmet ÖZKARACA3, Lisans Öğrencisi Berkay SALIK4	1294
BANKACILIK SEKTÖRÜNDE DİJİTALLEŞME VE TEKNOLOJİNİN PERSONEL İSTİHDAMINA ETKİLERİ Dr Öğr. Üyesi, Hatice Nur GERMİR1, Lisans Öğrencisi Burcu Dilek GÜMÜŞ 2, Lisans Öğrencisi Gülçin ÖZEL3	1300
KAMU SERMAYELİ TİCARİ BANKALARININ ÇEVRESEL, SOSYAL VE KURUMSAL YÖNETİM (ESG) Dr. Öğretim Üyesi Gülay DEMİR1	1308
HAYAT DIŞI SİGORTACILIK SEKTÖRÜNÜN FİNANSAL ORANLARLA PERFORMANSININ CRITIC, SWARA II, WISP-S VE OWA OPERATÖRÜ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ Dr. Öğretim Üyesi Gülay DEMİR1	1319
BELİRSİZLİKLER DÜNYASINDA ÖRGÜTSEL VE PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK Devrim VURAL YILMAZ	1335

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN KARIYER YÖNETİMİ Devrim VURAL YILMAZ	1342
YURTTAŞ GAZETECİLİĞİ VE YENİ MEDYA Araş. Gör. Dr. AYÇİN GELİR ATABEY	1351
TÜRKİYE'NİN İLK 1000 BÜYÜK SANAYİ FİRMASININ BÖLGESEL ÇEŞİTLİLİĞİ VE KARMAŞIKLIĞI Dr. Umut ERDEM	1357
PRESENTATION OF IDEOLOGY IN TURKISH CINEMA: SEMIOTIC ANALYSIS OF THE MOVIE THIS IS THE END Evren Atcı	1364
POPÜLER TELEVİZYON DİZİLERİNDE (TÜRKİYE/2022) SADAKATSİZLİĞİN NİTELİKSEL BİR ANALİZİ Doç. Dr. Hacer AKERİ	1378
“Hasta mıyım?” “Ölecek miyim?” “İnanamıyorum!” “Kanserim.” İTİRAF EDİYORUM: BEN BİR SİBERKONDRİYAKIM, HADİ BUNU BİRLİKTE ATLATALIM! Doç. Dr. HACER AKERİ	1388
BİR ALTERNATİF MEDYA OLARAK İNTERNET HABERCİLİĞİ: K2HABER SİTESİ ÜZERİNE BİR ANALİZ Dr. Öğr. Üyesi,MEHMET ALİ GAZİ	1397
SURİYELİ MÜLTECİLERİN GAZİANTEP YEREL MEDYASINDAKİ TEMSİLİ; GAZİANTEP SABAH GAZETESİ ÖRNEĞİ Dr. Öğr. Üyesi, MEHMET ALİ GAZİ	1410
İŞ DÜNYASINDA ENDÜSTRİ 4.0 Dr. Öğr. Üyesi, SADULLAH ÇELİK1	1422
BÜYÜK VERİNİN MAKİNE ÖĞRENİMİNE ETKİLERİ Dr. Öğr. Üyesi, SADULLAH ÇELİK1	1434
Creating Political Parties in Palestine Juliana Al Massri	1445
The Israeli Defense Forces: Air Forces. Juliana Al Massri	1457
TURKEY AND NATO: 1952-1960 Ph.D. Student, Melek Adsız1	1468
SPOR SPONSORLUĞUNDA TUZAK PAZARLAMA RİSKİ Dr. Öğr. Üyesi Kemal ATASOY	1480

İTİRAZIN İPTALİ DAVASININ HUKUKİ NİTELİĞİ ALP EREN TURHAN	1489
TÜRKİYE'DE 2023 CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİNİN TARTIŞMALI YÖNLERİ Dr. Öğretim Üyesi HÜSEYİN MURAT IŞIK	1514
EBEVEYN VE ÇOCUK İLETİŞİMİNDE İLETİŞİM ENGELLERİNİN "SEN HİÇ ATEŞ BÖCEĞİ GÖRDÜN MÜ?" FİLMİ ÖRNEĞİNDE İNCELENMESİ Doç. Dr., Salih GÜRBÜZİ	1527
MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATEMATİK TARİHİNE YÖNELİK PROBLEM KURMA YAKLAŞIMLARI Doç. Dr., Seval Deniz KILIÇ,	1536
MATEMATİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATEMATİKSEL OYUN OLUŞTURMA SÜREÇLERİNİN İNCELENMESİ Doç. Dr., Seval Deniz KILIÇ,	1542
COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNE İLİŞKİN YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ Dr. Öğr. Üyesi, İREM GÜRGAH OĞUL	1548
7. SINIF FEN DERSİ ÖĞRETİMİNDE DENEYLERLE ZENGİNLEŞTİRİLMİŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA VE DÜŞÜNCELERİNE ETKİSİ Çağla Nur ÖZKAN 1, Doç. Dr. Seda OKUMUŞ 2	1555
CULTURAL BARRIERS TO EFL TEACHERS' PROFESSIONAL DEVELOPMENT Doç. Dr. SÜLEYMAN BAŞARAN	1561
DISCOURSE ANALYSIS OF POETRY AS A TOOL IN EFL CLASSES: EXPLORING POSSIBILITIES FOR LANGUAGE LEARNING Doç. Dr. SÜLEYMAN BAŞARAN	1571
PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ SÜRECİNDEKİ KADIN ÖĞRETMEN ADAYLARININ İŞSİZLİK KAYGILARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA Dr. Abdulkadir Yüksel	1578
THE ROLE OF ACTIVE LABOUR MARKET POLICIES IN THE NEOLIBERALISATION OF THE LABOUR MARKETS Merve KAYADUVAR1	1589
KAMU HARCAMALARI VE İŞSİZLİK İLİŞKİSİ: TÜRK CUMHURİYETLERİ ÜZERİNE AMPİRİK BİR ÇALIŞMA Dr. Öğr. Üyesi Özgür KOÇBULUT1, Dr. Öğr. Üyesi Aytekin ALTIPARMAK2	1596
MALİ KURALLAR VE VERGİ POLİTİKASI: TÜRKİYE ÖRNEĞİ Dr. Öğr. Üyesi Muhammed SAMANCI	1607
TÜRKİYE'DE İL ÖZEL İDARELERİ BÜTÇE GELİŞMELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ (2013-2022) Doç. Dr. RECEP TEMEL	1617
TÜRKİYE'DE SOSYAL BELEDİYECİLİĞİN GELİŞİMİ VE YAŞANAN SORUNLAR Doç. Dr. DİLEK GÖZE KAYA1, GÜLŞAH ÇETİN2	1626

TÜRK VE ALMAN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA SPOR ALANI LİSANS PROGRAMI ÖZEL YETENEK SINAVLARININ KARŞILAŞTIRILMASI Dr. Öğretim Üyesi RÜSTEM ORHAN	1633
COVID 19 SONRASI ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE FİZİKSEL AKTİVİTE SEVİYELERİ İLE ADIM SAYILARININ İNCELENMESİ Dr. Öğr. Üyesi Ali COŞKUN	1651
LİSEDE ÖĞRENİM GÖRMEKTE OLAN ÖĞRENCİLERİN SPOR YAPMA DURUMUNUN İLETİŞİM BECERİSİNE ETKİSİ Dr. Öğretim Üyesi Tugay YILMAZ	1660
BİSİKLET EGZERSİZLERİNİN SEDANTER ERKEKLERİN DİNAMİK DENGELERİNE ETKİSİ Öğr. Gör. METİN CAN KALAYCI1, Doç. Dr. BETÜL AKYOL2	1661
MENTAL RETARDASYONLU ERKEK ÇOCUKLARA UYGULANAN MASA TENİSİ ETKİNLİKLERİNİN BACAK, SIRT VE PENÇE KUVVETİNE ETKİSİ Öğr. Gör. METİN CAN KALAYCI1, Doç. Dr. BETÜL AKYOL2	1672
BİSİKLET KULLANABİLEN VE KULLANAMAYAN SEDANTER KADINLARIN DİNAMİK DENGELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI Öğr. Gör. METİN CAN KALAYCI1, Doç. Dr. BETÜL AKYOL2	1676
MASA TENİSİ ETKİNLİKLERİNİN MENTAL RETARDASYONLU KIZ ÇOCUKLARIN ESNEKLİK VE STATİK DENGELERİNE ETKİSİ Öğr. Gör. METİN CAN KALAYCI1, Doç. Dr. BETÜL AKYOL2	1680
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KİŞİLERARASI ÖZ YETERLİKLERİ İLE İLETİŞİM BECERİLERİNİN İNCELENMESİ Prof.Dr., Sabri SİDEKLİ 1, Arş.Gör. Dr., Alper YORULMAZ2	1685
SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİMİNE YÖNELİK ÖZ YETERLİLİK ALGILARININ İNCELENMESİ Prof.Dr., Sabri SİDEKLİ 1, Hale ÇOKÇALIŞKAN2, Arş.Gör. Dr., Alper YORULMAZ	1696
HALK EĞİTİM MERKEZLERİNDE GÖREV ALAN İDARECİLERİN MERKEZLERİN İHTİYAÇLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ Dr. Öğr. Üyesi FAZİLET TAŞDEMİR 1, HANDAN YELKENCİ 2	1709
PROJE OKULU ÖĞRETMENLERİNİN KURUMSAL GELECEK ALGILARININ İNCELENMESİ Dr. Öğr. Üyesi FAZİLET TAŞDEMİR 1, YAŞAR KESKİN 2	1724
Bilecik (Merkez İlçe)'de Antropo-Jeomorfoloji Araştırmaları Remzi Satı , Doç. Dr. Levent Uncu	1738
KESİR, RASYONEL SAYI VE ORAN KAVRAMLARININ BENZERLİK VE FARKLARININ İNCELENMESİ Hasibe Şeyma ALTUNDAĞ1, Prof. Dr. Mustafa DOĞAN2	1772
ÖĞRENCİLERİN EĞİTİMDE AHLAK VE ETİK DERSİ İLE İLGİLİ ALGILARININ METAFOR ANALİZİ İLE İNCELENMESİ Aynur Pala	1783

5.SINIF MATEMATİK DERS KİTABINDAKİ SORULARIN MATH TAKSONOMİSİNE GÖRE İNCELENMESİ Doç. Dr. Sevda KOÇ AKRAN	1800
BECERİ ODAKLI EĞİTİME İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ Doç. Dr. Sevda KOÇ AKRAN	1817
BİR KUŞAK BİR YOL GİRİŞİMİNDE ALTERNATİF GÜZERGÂH: İSKENDERUN KÖRFEZİ Doç. Dr. Alpaslan ATEŞ1, Oğuzhan Ahmet DAĞ2	1832
BÖLGESEL KALKINMA AÇISINDAN HAYVANCILIK SEKTÖRÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ: KÜTAHYA İLİ ÖRNEĞİ Dr.Gülten ŞEN	1841
ÇOCUKLARDA TEKRARLI VE ARALIKLI SPİRİT PERFORMANS (CRISP) TESTİNİN YAŞA GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI Bilgin ATAŞ 1, İbrahim CAN 2	1853
ÇOCUKLARDA MERDİVEN ÇEVİKLİK TESTİNİN CİNSİYETE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI Bilgin ATAŞ 1, İbrahim CAN 2	1859
YÖNETİM YAZININDA DİJİTAL LİDERLİK: BİR BİBLİYOMETRİK ANALİZ Dr. Ahmet ALP ÖZBALCI1, Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Selman KOBANOĞLU2	1865
TBMM IX. YASAMA DÖNEMİ AMASYA VEKİLLERİNDEN İSMET OLGAÇ'IN PARLAMENTO FAALİYETLERİ VE MECLİS ÇALIŞMALARINA KATKISI (1950-1954) Doç. Dr. TURGUT İLERİ	1880
1930 YILINDA ATATÜRK'ÜN AMASYA, TOKAT VE HAVZA YÖRESİNE YAPTIĞI GEZİDE TARIMA İLİŞKİN TESPİTLERİ VE ÇÖZÜM ODAKLI ÖNERİLERİ Doç. Dr. TURGUT İLERİ	1893
İLKÖĞRETİM II. KADEME (8.SINIF) GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ Öğretmen Hamide Kübra ÖRNEK, Prof. Dr. Mehmet TAŞDEMİR	1900
KONU OLUŞTURMA ARKETİPİ: MASALLAR Prof.Dr. MAKBULE SABZİYEVA	1912
PORTFÖY YATIRIMLARININ İKTİSADİ BÜYÜMEYE ETKİSİ Doç. Dr. EDA BOZKURT1 Dr. Öğr. Üyesi GÜVEN GÜNEY 2	1917
MALATYA İLİ YAZIHAN İLÇESİNDE GÖRÜLEN BİR GRUP YASTIK HALI Doç. Dr. SONGÜL ARAL	1925

AFİŞ TASARIMINDA AÇIK VE KAPALI KOMPOZİSYON OPEN AND CLOSED COMPOSITION IN POSTER DESIGN

Öğr. Gör. Tülay CANDEMİR¹

¹ Pamukkale Üniversitesi, 0000-0001-6535-6508

ÖZET

Kompozisyon, sanat ve tasarım disiplinleri açısından kurgu ve yapılandırmaya hizmet eden temel bir kavramdır. Bu kavramın tasarımcının algı dünyasındaki etkinliği, içeriği yansıtan biçimsel yapının mesajla olan etkileşimini güçlendirmektedir. Tasarım sürecinde aktif rol oynayan kompozisyon; açık kompozisyon veya kapalı kompozisyon olmak üzere iki farklı şekilde kurgulanabilir. Bu noktada içerik açık veya kapalı kompozisyonun belirlenmesinde tasarımcıya kılavuzluk etmektedir. Bir tasarımın açık veya kapalı kompozisyon şeklinde tanımlanmasına neden olan şey tasarımın sınırlarıdır. Afiş tasarımı açısından da önemli bir kavram olan kompozisyon, biçimsel yapıyla belirlenen anlam ve mesajın görsel iletişimdeki etkin değerini yükseltmektedir. Bu yönüyle araştırma açık ve kapalı kompozisyonun afiş tasarımındaki önemine odaklanmaktadır. Araştırma kapsamında afiş tasarımlarına yönelik yapılan literatür taraması, tasarım anlayışına göre değişkenlik gösterebilen kompozisyonun tasarım süreci ve hedeflenen mesaj açısından önemini vurgulamaktadır. Tasarımın sınırlarıyla algılanan kompozisyonda grafik öğeler arasındaki uyum önemlidir. Kompozisyon, içerikle ilişkilenen grafik öğelerin sıra-düzen ilişkisine göre nasıl kurgulanması gerektiğine olanak tanımaktadır. Açık veya kapalı kompozisyon açısından grafik öğeler arasında doğru yapısal ilişkilerin sağlanması, tasarım yüzeyinde belirlenen görsel hiyerarşi ve vurguyla sağlanabilir. Tasarımcı kompozisyonda görsel hiyerarşi ve vurgunun afişe kattığı etkin değerden faydalanarak anlam katmanları inşa etmektedir. Biçimsel yapıyı kapsayan kompozisyondaki görsel hiyerarşi ve vurgu hedef kitlenin dikkatini çekme potansiyelindedir. Yaratıcı süreçle şekillenen her tasarım fikri biçimsel yapıya, biçimsel yapı ise kompozisyona ihtiyaç duymaktadır. Bu yönüyle kompozisyon görsel ifadenin anlatım aracı olarak afiş tasarımında iletişimsel bir misyon üstlenmektedir. Tasarımcının bilgi birikimi, entelektüel yapısı ve tasarım problemine çözüm üretme yeteneği afişin iki veya üç boyutlu yüzeyini kapsayan kompozisyonun görsel iletişimdeki başarı kriterini yükseltmektedir. Her bir afişi kapsayan tasarım yüzeyi kompozisyon açısından değerlendirilmelidir. Bu durum bir grafik tasarım ürünü olarak afişin hedef kitle tarafından kolayca algılanmasını sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Grafik tasarım, afiş tasarımı, tasarım süreci, kompozisyon, anlam

ABSTRACT

Composition is a fundamental concept that serves to the fiction and totality in terms of art and design disciplines. The effectiveness of this concept in the designer's world of perception strengthens the interaction of the formal structure reflecting the content with the message. Composition playing an active role in the design process can be constructed in two different ways as open composition or closed composition. At this point, the content guides the designer in determining the open or closed composition. What causes a design to be defined as an open or closed composition is the design's boundaries. Composition, which is an important concept in terms of poster design, increases the effective value of the meaning and message determined by the formal structure in visual communication. In this respect, the research focuses on the importance of open and closed composition in poster design. The literature review on poster designs within the scope of the research emphasizes the importance of the composition, which can vary according to the design concept, in terms of the design process and the intended message. The harmony between graphic elements is important in the composition perceived by the boundaries of the design. The composition allows how the graphic elements associated with the content should be arranged according to the alignment-order relationship. Ensuring the correct structural relationships between graphic elements in terms of open or closed composition can be achieved with the visual hierarchy and emphasis determined on the design surface. The designer builds layers of meaning by making use of the effective value that visual hierarchy and emphasis add to the poster in the composition. The visual hierarchy and emphasis in the composition, which includes the formal structure, has the potential to attract the attention of the target audience. Every design idea shaped by the creative process needs formal structure, and formal structure needs composition. In this respect, composition undertakes a communicative mission in poster design as a means of expression of visual expression. The designer's knowledge, intellectual structure and ability to solve the design problem raise the success criteria of the composition covering the two or three-dimensional surface of the poster in visual communication. The design surface covering each poster should be evaluated in terms of composition. This ensures that the poster, as a graphic design product, is easily perceived by the target audience.

Keywords: Graphic design, poster design, design process, composition, meaning

1. GİRİŞ

Kompozisyona ait sözlük tanımı: “Ayrı ayrı parçaları bir araya getirerek bir bütün oluşturma biçimi ve işi” (Türk Dil Kurumu [TDK], 2019: 1468). Sözlük tanımından da anlaşılacağı üzere kompozisyon kavramında parça-bütün ilişkisine göre organize edilmiş bir yazılı veya görsel fikrin

tanımlanması söz konusudur. Bu yönüyle kompozisyon pek çok disiplin açısından düşünmenin temelinde yer alabilen bir kavramdır. Edebiyat veya oyun yazarlığında yazınsal metnin aşamalı bir şekilde ifade edilmesine olanak tanıyan kompozisyon; mimari bir proje açısından da bilginin örgütlenmesine yol göstermektedir. Yine kompozisyon müzik, resim, heykel, tezhip ve halı-kilim, tekstil ve moda tasarımı ya da grafik tasarım gibi uygulamalı sanat ve tasarım disiplinleri açısından anlam üretmenin bir yöntemi olarak tasarım fikrine yönelik görsel mesajın kurgulanmasına olanak tanımaktadır.

Tasarımda kompozisyon yaratıcı süreci ilgilendiren bir kavramdır. Yaratıcı süreç ise düşünme ve algılama arasındaki diyalektikte gizlidir. “Düşünme, bilginin edinilmesi, anlaşılması, işlenmesi ve üretilmesi süreçlerini içeren bir insan etkinliğidir. Algılama, bilgi üretimin ilk aşaması olarak zihnin doğal bir işleyiştir ve bir anlamlandırma sürecidir” (Seylan, 2019: 65-66). Aynı zamanda kompozisyon, temel tasarım öğeleri ve ilkelerini kapsayan bir kavramdır. Tasarımın içerik, kapsam ve hedefi de tasarımda belirlenecek kompozisyon anlayışını katkı sunmaktadır.

Bilgi, mesaj ve anlam üretmek için tasarımcının algı dünyasında var olan kompozisyon, tasarım fikrine yönelik tasarımcıyı düşünmeye sevk ederek tasarım süreçlerine ışık tutmaktadır. Kompozisyonun tasarımcının algı dünyasındaki etkinliği, içeriği yansıtan biçimsel yapının mesajla olan etkileşimini güçlendirmektedir.

Kompozisyon, içerikle ilişkilenen grafik öğelerin sıra-düzen ilişkisine göre nasıl düzenlenmesi gerektiğini yönünde tasarımcıya görsel düşünme olanağı sağlamaktadır. Kompozisyon açısından tasarım olasılıklarını değerlendiren tasarımcı, en iyi kurgulamaya yönelik denemeler yaparak etkili kompozisyon anlayışını belirlemektedir. Başarılı bir kompozisyon, tasarım yüzeyinin temel tasarım öğeleri ve ilkeleri kapsamında düzenlenmesiyle sağlanabilir.

Tasarımın temel öğeleri; çizgi, şekil, doku, renk, mekân, ton değerinden meydana geldiği bilinmektedir. Bunlar aynı zamanda grafik tasarımın temelini oluşturur. Bu öğeleri kontrol edebilmek için tasarımcılar, görsel uyum, çeşitlilik, ritim, denge, oran, hareket, odak noktası, vurgu, egemenlik, görsel hiyerarşi ve plastik ekonomi gibi tasarım ilkelerine gereksinim duyarlar. Tasarım öğeleri ve ilkeleri, görsel kompozisyonun temel yapı taşıdır (Öztuna, 2007: 17).

Tasarımın uygulama sürecini kapsayan kurgulama, tasarım anlayışına yansıtılan kompozisyon türü ile sağlanabilir. Kompozisyon; açık kompozisyon veya kapalı kompozisyon olmak üzere iki farklı şekilde tasarımın sürecine yansıtılabilir. Bir tasarımın açık veya kapalı kompozisyon şeklinde sınıflandırılmasına neden olan şey tasarımın sınırlarıdır. Tasarımın sınırlarıyla algılanan kompozisyonda grafik öğeler arasındaki uyum önemlidir. Bir tasarım yüzeyindeki görsel öğeler arasındaki yapısal ilişkiler, tasarım yüzeyinin açık veya kapalı kompozisyon şeklinde ifade edilmesine neden olmaktadır.

2. AÇIK VE KAPALI KOMPOZİSYON AÇISINDAN AFİŞ TASARIMI

Afiş tasarımı, yapısında barındıracağı görsel imge dağarcığıyla bilgi içeren mesajın en etkin bir biçimde aktarılmasını hedefler. Bu yönüyle afiştaki açık ve kapalı kompozisyon, tasarım fikri ve görsel mesaja yönelik biçimsel kurgulamaya hizmet edecek görsel anlatımın ifade aracıdır. Günümüze kadar uzanan bir perspektifte afişin tarihsel gelişim süreci incelendiğinde; sosyal, kültürel veya ticari olarak ayrılan her bir afiş tasarımının açık veya kapalı kompozisyon açısından değer taşıdığı izlenmektedir. Bilgi ve mesaja yönelik anlam içeren her bir afiş yüzeyinin biçimsel yapıya, biçimsel yapı ise düzenlenecek bir kompozisyona ihtiyaç duymaktadır. Sınırlarla tanımlanan afiş yüzeyi kompozisyonun tasarıma kattığı anlamdan hareketle kurgulanmaktadır. Bu yönüyle temel tasarım öğeleri ve ilkeleri aracılığıyla afiş yüzeyindeki bilgi ve mesajın sıra-düzen ilişkisine göre düzenlenmesine olanak sağlayan açık ve kapalı kompozisyon, tasarımcının yaratıcı sürecini temelden etkilemektedir.

Tasarımcının belirlenen içeriğe yönelik yaptığı kapsamlı araştırma, üretilecek afiş yüzeyindeki kompozisyon anlayışını temelden etkilemektedir. Araştırma kapsamında elde edilen yazılı ve görsel veriler, afiş yüzeyine bütünsel bir algılamaya hizmet edecek grafik öğelerin kompozisyon anlayışına göre birbiriyle ilişkilendirilmesine nedendir. Bu sayede afiş görsel dil açısından anlam taşıyanı haline gelerek hedef kitlenin dikkatini çekmektedir.

Bir afiş yüzeyindeki herhangi bir grafik öge, belirsizlik içeren bir şekilde afişin sınırları dışında devam edecek şekilde yerleştirilmişse bu afiş açık kompozisyonu örneklemektedir. Afiştaki grafik öğelerin tümü afişin sınırları içinde kalacak şekilde kurgulanmış ise bu afişte kapalı kompozisyon olarak nitelendirilebilir. Dolayısıyla afiştaki açık kompozisyon grafik öğeler açısından belirsizlik içermesine rağmen kapalı kompozisyondaki grafik öğeler form açısından belirsizlik içermemektedir. Açık kompozisyonu kapsayan belirsizliğe neden olan şey, temelde görmeyi kapsayan yanılısama algısıdır. ““Yanılsama” sözcüğüne keskin ve tam bir tanım getirmek kolay değildir; zira bir başka açıdan bakıldığında, görme olgusu da aslında başlı başına bir yanılısama sayılabilir” (Eagleman, 2013: 23). Görsel 1’de sol tarafta açık kompozisyonu örnekleyen afişe baktığımızda; afişin sol sağ ve alt sınırlarından dışarı doğru uzanan dikdörtgen biçimli siyah kalın çizgiler, çizgisel göz ve her iki fotoğraf belirsizlik içeren bir şekilde afişin sınırları dışında devam ettiğidir. Görsel 1’de sağ tarafta yer alan düzenlemede afişin üç köşesindeki sınırlardan dışarı doğru uzanan çizgi, daire, göz ve fotoğrafların diğer parçaları izlenmektedir.

Görsel 1. Tasarımda belirsizlik içererek grafik öğelerin afişin sınırları dışında devam ettiğini örnekleyen afiş tasarımı, Zafer Lehimler, 2018.

Görsel 1’de izlendiği gibi; açık kompozisyonu örnekleyen bir afiş tasarımı açısından sınırlı yüzey dışında devam eden grafik öğe belirsizlikleri, tamamen izleyene göre değişkenlik gösteren bir algılamayı kapsamaktadır. Örneğin Görsel 1 sol taraftaki afişi izleyen bir kişi Görsel 1’de sağ tarafta tasarıma yansıtılan her iki fotoğrafın sonsuz bir düzlemde devam ettiği yanılgısına kapılabilirken başka bir izleyen bu fotoğrafların afişin sınırıyla son bulduğunu ya da afişin sınırı dışında az bir oranda dışarıda devam ettiğini düşünebilir. Yanılsamayı kapsayan bu tür değişken algılamaların, açık kompozisyon açısından daima var olacağı gerçeği unutulmamalıdır. Bir afiş yüzeyi başarılı bir şekilde tasarlanmaz ise görsel iletişim açısından dikkat çekmez. Dikkat çeken bir afiş zihnimize yer edinerek bizi etkileyebilir (Landa, 2011: 172). Afiş tasarımı açısından başarılı bir açık veya kapalı kompozisyona etken olan şey, tasarım yüzeyinin başarılı bir şekilde organize edilmesidir. Afişin içerdiği bilgiye yönelik tipografi, illüstrasyon, fotoğraf, geometrik/organik biçim, renk gibi her türlü grafik öğe arasında uyumlu bir birlikteliğin sağlanmasıdır. Elde edilen görsel tavır, kompozisyon açısından değer taşıyarak mesajın vurgusunu güçlendirecektir.

Görsel 2’deki her iki afiş tasarımı açık ve kapalı kompozisyon arasındaki ayrımı örneklemektedir. MAD (Mekânda Adalet Derneği) için Volkan Ölmez tarafından tasarlanan her iki afiş, kompozisyon türü açısından sınırlarla tanımlanan tasarım yüzeyindeki değişken

kurgulamayı göstermektedir. Derneğin 10-18 Kasım 2018 tarihleri arasında İstanbul Kitap Fuarında düzenlenen etkinlik afişinde farklı renklerle tanımlanan dikdörtgen alanların afişin sınırlarından taşacak şekilde konumlandırılması, tasarımın açık kompozisyon olarak nitelendirilmese neden olmaktadır. Bu doğrultuda izleyici afiş yüzeyindeki renk, fotoğraf, tipografi ve çizgilerin afiş yüzeyinin dışında devam ettiği yanılığına kapılmaktadır. Derneğin 03-12 Temmuz 2017 yılında düzenlediği yaz okulunu kapsayan afişteki tüm grafik öğelerin afişin sınırları içinde yer alması ise tasarımın kapalı kompozisyon olarak nitelendirilmesine nedendir. Görsel 1’deki her iki afiş tasarımından da anlaşılacağı üzere, tasarımdaki görsel anlayışta beliren açık ve kapalı kompozisyon, tasarımcının yaratıcı sürecini temelden etkilemiştir.

Açık kompozisyon

Kapalı kompozisyon

Görsel 2. Açık ve kapalı kompozisyon arasındaki ayrımı örnekleyen afiş tasarımları, Volkan Ölmez, 2018, 2017.

Sınırlarla tanımlanan afiş yüzeyindeki görsel öğelerin sıra-düzen ilişkisine göre birbiriyle olan yapısal ilişkileri, tasarımda belirlenen kompozisyon anlayışa yansımaktadır. “Tasarımın olanaklarında metafor ve imgeler aracılığıyla bilginin istenilen etkide aktarılması afişin ön koşuludur. Bu noktada içerikle bağ kurduğu düşünülen fotoğraftan illüstrasyona, figürden tipografiye ve renge kadar pek çok farklı imge afiş yüzeyinde grafik öğe olarak işlev görebilir” (Lehimler, 2019: 205). Açık veya kapalı kompozisyon açısından grafik öğeler arasında doğru yapısal ilişkilerin sağlanmasında afişin sınırlı yüzeyinde belirlenen görsel hiyerarşi ve vurguyla sağlanabilir. Afiş yüzeyindeki görsel hiyerarşi ve vurgusunu belirleyen kompozisyon, afiş tasarımı açısından da tasarımcının düşünme biçimine rehberlik etmektedir. Tasarım yüzeyindeki görsel

anlayışın belirlenmesi ve tasarım yüzeyinin kurgulanmasına olanak tanıyan sağlayan kompozisyon, afişte yer verilen grafik öğelerin birbiriyle olan ilişkisinin doğru temeller üzerinde inşa edilmesini sağlamaktadır.

Afişteki açık ve kapalı kompozisyon, bir bakıma belirli bir sistem dahilinde örgütlenmiş grafik öğelerle düzen oluşturmayı gerektirir. “Sistem bir düzen elde etmeye yarayan yöntemlerin toplamıdır. Belirli bir sistem için kurgulana tasarım sistemleri farklı öğeler arasındaki ilişkileri tutarlı bir bütünlük içinde sentezlemeyi ve yürütmeyi hedefler” (Ergüven, 2021: 15). Bu yönüyle tasarımcı, afiş tasarım açısından bir sistem dahilinde düzenlediği kompozisyonda grafik öğeler arasındaki dengeli birlikteliği sağlamalıdır.

Tasarımcı kompozisyonun tasarım sürecine kazandırdığı işlevden hareketle farklı anlatım biçimlerine yoğunlaşabilir. “Tasarımcı, bilindik anlayışların dışında, duyarlılığıyla, görsel ilişki, bireşimler (sentez) deneyerek bir iletiyi yansıtmaya yönelik yeni anlatım biçimleri geliştirebilmektedir” (Turgut, 2013: 17).

Afişin kurgulanma aşamasında açık veya kapalı kompozisyonun tercih edilmesi, tasarımcının tamamen yaratıcı sürecine göre değişkenlik göstermektedir. Tasarımcı öncelikle genişlik ve yüksekli ölçüsüyle sınırlandırdığı afişin boş yüzeyini kompozisyon anlayışına yönelik adım adım grafik öğe etkileşimine bağlı olarak düzenlemeye başlar. Bu noktada afişin boş yüzeyi tasarımcıyı görsel düşünmeye sevk eden en temel kavramdır.

Bir resim çizmeye başlarken elimizde fırça ve boyalarla tuvalin karşısına geçeriz. Resim ilerledikçe boş tuval dolmaya başlar. Benzer biçimde bir afiş tasarlamaya başlarken de zihnimizde boş bir yüzey belirir. Tasarımcı boşluğu grafik öğelerle doldurarak bir yapı inşa ederken, aynı zamanda boşluğu da bir grafik öğe olarak tasarlar (Lehimler, 2019: 408).

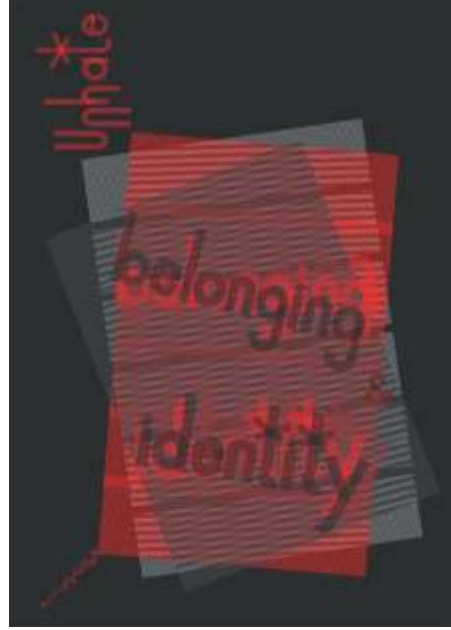
Belirlenen içerik, tasarımın açık veya kapalı kompozisyon şeklinde tanımlanmasında tasarımcıya kılavuzluk etmektedir. Bu durum tasarıma yüklenen anlamı derinden etkilemektedir. Tasarımcı içerikle etkileşimini sağladığı biçimsel yapıya açık kompozisyon açısından bir anlam yükleyeceği gibi kapalı kompozisyon açısından da bir anlam inşa edebilir. Dolayısıyla açık ve kapalı kompozisyon olarak tanımlanan her iki afiş açısından da başarı kriteri sağlanabilir. Bu durum tamamen tasarımcının alacağı bir karardır. Görsel 3’te yer verilen her iki afiş tasarım arasındaki fark birinin açık kompozisyona göre diğerinin ise kapalı kompozisyona göre düzenlenmiş olmasıdır. Görsel 3’te kapalı kompozisyonu örnekleyen “aidiyet kimliği” isimli afiş, Rusya’da

düzenlenen Golden Bee 15 (Altın Arı 15) Bienali Just a poster (sadece bir afiş) kategorinde yer almaktadır.

Açık kompozisyon

Kapalı kompozisyon

Görsel 3. “Aidiyet kimliği” temalı aynı içerik ve görsel mesaja göre düzenlenen açık ve kapalı kompozisyon afiş örneği, Tülay Candemir, 2022.

Kompozisyonun afiş tasarımıdaki işlevi, boş bir mekân niteliği taşıyan sınırlı yüzeyinin aşamalı bir şekilde düzenlenmesini kapsamaktadır. “Tasarımcı mekânı, belleğinde kurduğu düşünce dili ile kodlayarak dönüştürdüğü göstergeler aracılığıyla bir anlam taşıyanı haline getirir” (Çulha ve Türkmenoğlu, 2019: 135). Tasarımcı kompozisyonu içerikle uyum gösterecek yaratıcı türle şekillendirir. Bu noktada kompozisyon içeriği yansıtan, hedeflenen mesaj ve anlamla ilişkilenen bir görsel anlayış ürünüdür.

3. SONUÇ VE ÖNERİ

Afişte kompozisyon; bir bakıma tasarım sürecini kapsayan düzenleme, kurgulama, yapılandırma, yerleştirme, alan, mekân gibi kavramlarla iç içedir. Bu durum kompozisyonla ilişkilenen grafik öğelere tutarlı bir birlikteliğe yönelik örgütlenme imkânı sağlamaktadır. Her bir afiş tasarımı açık veya kapalı kompozisyon açısından değer taşımaktadır. Bu noktada kompozisyon, tasarımcıya göre değişkenlik gösteren bir algılama içermektedir.

Bu araştırma kapsamında incelenen beş afiş tasarımı ile örneklendiği gibi bir afişin açık veya kapalı kompozisyon içermesi, tamamen tasarımcının görsel tavrına göre değişkenlik göstermektedir. Günümüze dek uzanan bir süreçte farklı içeriklerle ilişkilendirilerek tasarlanmış olan sosyal, kültürel veya ticari afişler incelendiğinde; bazı tasarımların açık kompozisyon bazı tasarımların ise kapalı kompozisyon açısından değer taşıdığıdır. Tasarımcı kompozisyon kavramının afiş yüzeyine kazandırdığı etkin değerden faydalanarak anlam yüklemesinde bulunmaktadır. Afişin açık veya kapalı kompozisyon açısından değer taşıması, tasarımcının belirleyeceği görsel tavırda gizlidir. Tasarımcının bilgi birikimi, entelektüel yapısı ve tasarım problemine çözüm üretme yeteneği afişin iki veya üç boyutlu yüzeyini kapsayan kompozisyonun görsel iletişimdeki başarı kriterini yükseltmektedir. Bu yönüyle her bir afiş tasarımında kompozisyon açısından doğru yapısal ilişkiler sağlanmalıdır. Kompozisyonun tasarım sürecinde etkin değeri, kısa sürede bilgi aktarması gereken afişe dikkat çekmektedir.

Afişte kompozisyon hedef kitlenin dikkatini çekecek bir şekilde kurgulanmalıdır. Afişi kapsayan içerik ve biçim birlikteliğine dikkat edildiği sürece, bir afiş açık kompozisyon veya kapalı kompozisyon şeklinde kurgulanabilir. Tasarımın uygulama sürecini kapsayan bu değişkenlik tamamen tasarımcının belirleyeceği öznel bir yaklaşımdır. Afiş tasarımı kompozisyon sadece estetik değer taşıyacak şekilde kurgulanmamalıdır. Afiş yüzeyindeki görsel anlayışla belirlenen açık ve kapalı kompozisyon, hedeflenen görsel mesajla bağ kuracak bir algılamaya hizmet etmelidir.

Bu araştırma ile sadece afiş tasarımı kapsayan açık ve kapalı kompozisyon, farklı grafik ürünlere yönelik yapılacak yeni araştırmalarla çeşitlendirilebilir. Bu sayede grafik tasarım eğitimi açısından değer taşıyacak yeni araştırmalar, özellikle öğrencilerin tasarımda içerik biçim ilişkisine yönelik yapacakları görsel araştırmalara katkı sunabilir.

KAYNAKÇA

Çulha, D. ve Türkmenoğlu, H. (2019). Modern Sonrası Sanatta ve Grafik Tasarımda Zihinsel Tasarlanan Mekânlar, Asos Journal Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 87.

<https://asosjournal.com/DergiTamDetay.aspx?ID=14641> (Erişim Tarihi: 17.12.2022)

Eagleman, D. *Incognito Beynin Gizli Hayatı*. Domingo Yayıncılık, İstanbul, 2013.

Ergüven, A. *İyi Tasarım Nedir?* Hümanist Ajan A.Ş., İstanbul, 2021.

Landa, R. *Graphic Design Solutions*. Wadsworth Cengage Learning, London, 2011.

Lehimler, Z. (2019). Afiş Tasarımında Boşluk Kullanımı. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 23, 1. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/672463> (Erişim Tarihi: 18.12.2022)

Lehimler, Z. (2019). Afiş Tasarımında Ön-Arka Plan İlişkisi. Asos Journal Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 89. <https://asosjournal.com/DergiTamDetay.aspx?ID=14819> (Erişim Tarihi: 17.12.2022)

Seylan, A. *Temel Tasarım*. Yem Yayın, İstanbul, 2019.

Öztuna, Y. *Görsel İletişimde Temel Tasarım*. Tibyan Yayıncılık, İstanbul, 2007.

Turgut, E. *Grafik Dil ve Anlatım Biçimleri*. Anı Yayıncılık, Ankara, 2013.

TDK. *Türkçe Sözlük*. Türk Dil Kurumu, 2019.

Görsel Kaynakça

Görsel 1. Lehimler, Z. (2018). How. <http://zaferlehimler.com/> (Erişim Tarihi: 17.12.2022)

Görsel 2. Ölmez, V. (2018-2017). Kitap Fuarı (açık kompozisyon). MAD (kapalı kompozisyon). <https://volkanolmez.com/> (Erişim Tarihi: 17.12.2022)

Görsel 3. Candemir, T. (2022). Aidiyet kimliği.